

LUONNOSVAIHEESSA SAADUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Kirkonkylän asemakaavan päivittämisen luonnosaineisto on pidetty nähtävänä 29.9. - 31.10.2022.

Asemakaavaluonnoksesta annettiin 4 lausuntoa ja 3 mielipidettä. Seuraavassa on yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä sekä vastineet niihin.

LAUSUNNOT (tiivistettyinä) JA VASTINEET:

1. Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunto 1.11.2022

Lausunnossa esitetään seuraavaa:

Kaavaselostuksessa on todettu, että päivitysalueella ei sijaitse suojelualueita tai uhanalaisten lajien esiintymiä. Kaava-aineistosta ei kuitenkaan käy ilmi, milloin ja mistä tiedot edellä mainituista on päivitetty. Tämä tieto tulisi lisätä kaavaselostukseen. Kaavaselostukseen olisi hyvä päivittää liito-oravan nykyinen uhanalaisuusluokitus (VU, vaarantunut).

Kaavaselostuksessa kerrotaan, että tekeillä olevan maakuntakaavan mahdollisista uusista rakennusuojelutarpeista neuvotellaan erikseen kunnan, maakuntaliiton ja museoviranomaisten kesken. Inventoinnissa mukana olevat Kaavin keskustan kohteet ovat nykyinen kunnantalo, taksiasema, Uusi pappila ja Kaavin kirkko. ELY-keskus pitää tarpeellisena, että inventointi huomioidaan lähtötietoaineistona ja asemakaavatyössä määritellään kohteiden suojelutarve. Aihetta koskeva neuvottelu on määrittelytyön käsittelytapana varmastikin hyödyllinen.

Kaavaratkaisussa tulee osoittaa, että maanteiden melun keskiäänitasot alitetaan riittävän laajasti asuintonttien ulko-oleskelualueilla ja leikkipihoilla. Mikäli melun ohjearvot ylitetään mahdollisilla uusilla rakennuspaikoilla, tulee kaavaluonnokseen sisällyttää asianmukaiset määräykset meluvaikutusten torjumisesta. Lisäksi ELY-keskus pitää suositeltavana voimassaolevan yleiskaavan mukaisen melualuemerkinnän lisäämistä kaavakartalle, jotta voidaan varmistua melun keskiäänitasojen alittamisesta asuintonttien ulko-oleskelualueilla ja leikkipihoilla.

ELY-keskus kehottaa harkitsemaan Kisatien urheilutalon alueelle kohdistuvan öljyvahinkokohteen merkitsemistä kaavakarttaan. Merkinnän avulla voidaan ennakoida mahdollisen pilaantuneisuuden aiheuttamat riskit alueen maankäytön muuttuessa.

Kaavaselostuksen kappaleessa 3.6. sanat Liikennevirasto ja Tiehallinto tulisi korvata sanalla Väylävirasto. Kaavakartassa että selostuksessa tulee LT-merkinnästä käyttää nimitystä ”Maantien alue” (ei yleisen tien alue). Kaavakartalla esiintyy merkintä ALK ja kaavamerkinnöissä AKL. Merkinnät tulee korjata yhdenmukaisiksi.

Virkistysalueiden kaavamerkintöihin liittyen ELY-keskus toteaa seuraavaa. VP-merkintä (puisto) on ensisijaisesti tarkoitettu sellaisille virkistysalueille, jotka on varsinaisesti rakennettu tai on tarkoitus rakentaa puistomaisiksi ja intensiivisesti hoidetuiksi alueiksi. VL-merkintä (lähivirkistysalue) puolestaan käsittää myös alueet, jotka palvelevat virkistyskäyttöä luonnonmukaisena viheralueena. Alueidenkäytön selkeyttämisen ja käytäntöjen yhdenmukaistamisen kannalta on kaavaa ja käyttötarkoituserkintöjä suunniteltaessa hyvä tarkastella eri virkistysalueiden roolia kunnan viher- ja virkistysverkoston palvelurakenteessa.

Vastine:

Liito-oravan uhanalaisuusluokitus (VU, vaarantunut) päivitetään selostukseen.

Maakuntakaavan valmistelussa on lausunnon mukaisesti tuotu esille mainitut modernin rakennusperinnön rakennuskohteet. Asemakaavamuutosehdotuksen valmistelun aikana on neuvoteltu kunnan, P-S ELY-keskuksen, Kuopion museon ja Pohjois-Savon liiton edustajien ja asemakaavaan liittyvän rakennusinventoinnin tekijän ja kaavan laatijan kesken ko. maakuntakaavaan sisältyvistä kohteista ja niiden arvottamisesta. P-S Elyn ja Kuopion museon rakennuskulttuurin asiantuntijat esittäisivat ko. kohteet lähtökohtaisesti suojelua edellyttävillä merkinnöillä. Yhteisesti todettiin, että Uusi Pappila, nyk. kunnantalo ja Taksiasema voitaisiin osoittaa SR-merkinnällä eli suojeltaviksi kohteiksi. Ko. kohteissa ei sinänsä ole tiedossa erityisen merkityksellisiä rakennusteknisiä ongelmia, joten rakennusten säilyttäminen voi siinäkin mielessä olla mahdollista.

Sen sijaan kirkossa on todettu mm. merkittäviä rakenteellisia kosteusvaurioita, korjattavaa on mm. kattorakenteissa, kellarikerroksessa, perustuksissa ja myös seinärakenteissa. Kuopion seurakuntayhtymässä lopulliset päätökset siitä puretaanko vai korjataanko kirkko eivät ole vielä tiedossa. Tässä tilanteessa soveltuvin merkintä asemakaavaan olisi suojelun tai purkamisen mahdollistava merkintä, mikäli rakennusta ei ole teknistaloudellisesti mahdollista kunnostaa. Näin ollen kirkko osoitetaan merkinnällä, jossa todetaan suojelun mahdollisuus, jos purkamiseen ei ole pakottavaa syytä. Mikäli kirkko päätetään purkaa, niin yhtenä ajatuksena voisi olla kirkon rakenteiden osittainen säilyttäminen siten, että osa rakenteista voisi jäädä muistomerkin omaisesti nykyiselle paikalleen. Näitä rakenteita voitaisiin hyödyntää esim. uuteen kirkkoon kytkeytyvänä läheisenä ”met-säkirkko”-tyyppisenä puistomaisena miljööna, palvelen esim. seurakunnallisia ja muitakin ulkotapahtumia.

Maantiiliikenteen aiheuttama 50 dB:n melurajaus merkitään asemakaavakartalle ja merkintään kirjataan tarvittava määräys seuraavasti: Melualueelle sijoittuvien toimintojen suunnittelussa, rakennuslupamenettelyssä ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamat ulko- ja sisämelua koskevat ohjearvot. Alueelle ei tule toteuttaa uutta melun haitoille herkkää toimintaa.

Urheilutalon piha-alueen öljyvahinkokohteen merkitsemistarve selvitetään kaavaehdotusvaiheessa.

Liikennevirasto ja Tiehallinto korvataan selostukseen sanalla Väylävirasto. Kaavamerkinnässä Yleisen tien alue kirjataan muotoon Maantien alue. Kaavakartalla ALK korjataan AKL:ksi.

Virkistysaluemerkintöjä on täsmennetty siten, että VP (Puisto) -merkinnällä on osoitettu keskeisimmät puistomaisina kehitettävät tai olevat alueet.

2. Pohjois-Savon alueellisen vastuumuseon lausunto 4.11.2022

Pyydetään korjaamaan sm-kaavamääräykseen lausuvaksi museoviranomaiseksi alueellisen vastuumuseon.

Nähtävillä oleva luonnosaineisto mukaillee rakennetun kulttuuriympäristön osalta voimassa olevaa Kirkonkylän yleiskaavaa pääosin. Sen sijaan kaavaluonnoksessa ei esimerkiksi osoiteta Vanhaa paloasemaa (Kunnan talo) suojeltavaksi. Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo katsoo, että kyseessä olevan kohteen suojelutavoitteita tulisi tarkastella asemakaavamuutoksessa.

Moderniin rakennusperintöön liittyviä suojelutavoitteita tulisi tutkia asemakaavassa. Teemaa on tarkasteltu Pohjois-Savon liiton toimesta viime vuosina. Kaavilta tunnetaan kulttuuriympäristöarvoiltaan ainakin neljä modernin rakennusperinteen kohdetta (Uusi pappila, Kunnantalo, Taksiasema ja Kaavin kirkko). Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo katsoo, että kyseisten kohteiden säilymisedellytyksiä tulisi vahvistaa vireillä olevassa asemakaavamuutoksessa soveltuvin merkinnöin.

Kaavaluonnoksessa esitetään erilaisia rakennetun kulttuuriympäristön arvoa ilmentäviä merkintöjä (srk, sr, sr-1 ja sk). Kirkkolailta suojeltujen kohteiden asiantuntija/viranomainen on Museovirasto, mutta muiden esitettyjen merkintöjen osalta tulisi asiantuntijana kuulla alueellista vastuumuseota. Alueellisen vastuumuseon asiantun-

tijalausuntoa olisi tarpeellista pyytää aina, kun suunniteltavalla toimenpiteellä on vaikutuksia kulttuuriympäristöarvoihin. Sr-1:n määräyssiältö on vaikeasti tulkittava - suojelumääräys ei voi olla ehdollinen. Merkintään liittyvä määräys tulee korjata muotoon: Suojeltu rakennus. Rakennusta ei saa purkaa.

Vastine:

sm-kaavamääräystä täsmennetään lausunnon mukaisesti. Vanhaa paloasemaa ei nähdä mahdolliseksi suojella. Rakennuksen kunto on tehtyjen kuntotarkastusten perusteella sellainen, ettei edellytyksiä suojelulle ole katsottu olevan.

Maakuntakaavan valmistelussa on lausunnon mukaisesti tuotu esille mainitut modernin rakennusperinnön rakennuskohteet. Asemakaavamuutosehdotuksen valmistelun aikana on neuvoteltu kunnan, P-S ELY-keskuksen, Kuopion museon ja Pohjois-Savon liiton edustajien ja asemakaavaan liittyvän rakennusinventoinnin tekijän ja kaavan laatijan kesken ko. maakuntakaavaan sisältyvistä kohteista ja niiden arvottamisesta. P-S Elyn ja Kuopion museon rakennuskulttuurin asiantuntijat esittäisivat ko. kohteet lähtökohtaisesti suojelua edellyttävillä merkinnöillä. Yhteisesti todettiin, että Uusi Pappila, nyk. kunnantalo ja Taksiasema voitaisiin osoittaa SR-merkinnällä eli suojeltaviksi kohteiksi. Ko. kohteissa ei sinänsä ole tiedossa erityisen merkityksellisiä rakennusteknisiä ongelmia, joten rakennusten säilyttäminen voi siinäkin mielessä olla mahdollista.

Sen sijaan kirkossa on todettu mm. merkittäviä rakenteellisia kosteusvaurioita, korjattavaa on mm. kattorakenteissa, kellarikerroksessa, perustuksissa ja myös seinärakenteissa. Kuopion seurakuntayhtymässä lopulliset päätökset siitä puretaanko vai korjataanko kirkko eivät ole vielä tiedossa. Tässä tilanteessa soveltuvin merkintä asemakaavaan olisi suojelun tai purkamisen mahdollistava merkintä, mikäli rakennusta ei ole teknistaloudellisesti mahdollista kunnostaa. Näin ollen kirkko osoitetaan merkinnällä, jossa todetaan suojelun mahdollisuus, jos purkamiseen ei ole pakottavaa syytä. Mikäli kirkko päätetään purkaa, niin yhtenä ajatuksena voisi olla kirkon rakenteiden osittainen säilyttäminen siten, että osa rakenteista voisi jäädä muistomerkin omaisesti nykyiselle paikalleen. Näitä rakenteita voitaisiin hyödyntää esim. uuteen kirkkoon kytkeytyvänä läheisenä ”met-säkirkko”-tyyppisenä puistomaisena miljööna, palvelen esim. seurakunnallisia ja muitakin ulkotapahtumia.

SR-1 -merkinnän määräystä ei ole perusteltua lausunnon mukaisesti muuttaa ehdottomaksi suojelumääräykseksi. SR-1 -merkintä tällöin menettäisi juurikin merkinnän tarkoituksen suosittelulla säilyttämistä, ei kuitenkaan pakottaa siihen. SR-1 -merkinnän alku täsmennetään siten seuraavaan muotoon: Rakennuskohde, jolla on seudullista tai paikallista kulttuurihistoriallista merkitystä.

3. Siilinjärven ympäristöterveyspalveluiden lausunto 31.10.2022

Siilinjärven ympäristöterveyspalvelujen näkemyksen mukaan Kaavin kirkonkylän asemakaavan päivittäminen ei aiheuta ympäristöterveyden kannalta merkittäviä muutoksia nykytilanteeseen.

Asemakaava-alueella sijaitsee yksi tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Kaavinjärvi, lk. 2, pv-alue tunnus: 0820401) sen osalta Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut muistuttaa Kaavin kunnan rakennusjärjestyksen pohjavesialueille rakentamista koskevien erityismääräysten noudattamisen tärkeyttä.

4. PKS Sähkönsiirto Oy:n lausunto 27.10.2022

PKS Sähkönsiirto Oy Verkosto 20kV kaapelit ja puistomuuntamot on esitetty Kaavin taajamassa olevat puistomuuntamot sekä mm. liitteessä PKS Sähkönsiirto Oy Koulualue puistomuuntamo, joka uupuneet aineistoista. Etäisyysvaatimuksena puistomuuntamolle 8 m lähimpään rakennukseen. Alueella olevien 20kV maakaapelien aluevaraus 3 metriä.

Vastine:

Puisto- ja muitakin muuntamoita merkitään kaavaehdotukseen ja 20 kV maakaapelit varsinkin silloin kun ne sijoittuvat kaavassa osoitettujen rakennusalueiden sisälle.

MIELIPITEET (tiivistettyinä) JA VASTINEET:**1. Mieli-pide 30.10.2022**

Korttelin 122 tontille 1 kiinteistötunnus (204-403-31-31) on voimassa olevassa (nykyisessä) asemakaavassa varattu johtorasite korttelin 122 tonteille 3 (AP) ja 5 (AP-1) alueelle. Ko. johtovaraus on edelleen tarpeellinen, koska kyseisen johtovaruksen alueella sijaitsevat kiinteistölle 204-403-31-31 tuleva vesijohto ja jätevesiviemäri. Kyseinen johtovaraus-merkintä tulee lisätä asemakaavan muutokarttaan korttelin 122 tontille 5. Lisäksi kyseisen johtovaruksen alue tulee jättää rakentamisalueen ulkopuolelle, istutettavana tai luonnonvaraisena rakentamiselta vapaana olevana alueena.

Valtuuston 25.2.2020 hyväksymässä asemakaavamuutoksessa on muutettu vain osan korttelin AP tehokkuuslukuja 0,2:sta 0,25:een. Näin ollen ainakin koko korttelin 122 osalta tehokkuusluku tulee nostaa 0,25:een. Tehokkuusluvun kasvattamisesta on lausuttu jo vuonna 2020, kun asemakaavan muutos ollut vireillä. Myös muiden kortteleiden osalta tehokkuuslukuja tulisi tarkistaa ja tarvittaessa tehdä tehokkuusluvun harmonisointia. Tehokkuusluvun kasvattamisella mahdollistettaisiin täydennysrakentaminen niille alueille, jonne se on tarkoituksenmukaista.

Asemakaavassa esitetyn pohjavesialueen rajauksen sijainti (pv-1) ja luokitus tulee tarkistaa virallisen rajauksen ja luokituksen mukaiseksi.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 (2. vaihe) on selvitty ja esitetty kulttuuriympäristön osalta mm. maakunnallisesti arvokkaat rakennussuojelukohteet. Päivitettävänä olevassa asemakaavassa tulisi olla esitettynä maakuntakaavaa vastaavat rakennussuojelukohteet. Myös Kaivotien varressa oleva vanha paloasema tulisi lisätä rakennussuojelukohteeksi.

Vastine:

Mielipiteessä esitetyn mukaisesti koko korttelin 122 tehokkuusluku nostetaan e=0.25:een. Samoin ko. alueen vesijohto- ja viemäriputket osoitetaan kaavakartalle omilla merkinnöillään. Ko. alueet ovat varattu ko. putkille eikä niiden päälle tällöin muu rakentaminen ole sallittua.

Pohjavesialue rajataan nykytilanteen mukaisesti. Samoin pohjavesialueen luokitus (pv-2) muutetaan vastaamaan nykytilannetta.

Tekeillä olevan maakuntakaavan maakunnallisesti arvokkaat rakennussuojelukohteet osoitetaan tarvittavilla suojelumerkinnöillä. Kirkossa on todettu mm. merkittäviä rakenteellisia kosteusvaurioita. Sen osalta ei ole tehty lopullisia päätöksiä korjataanko se vai puretaanko. Näin ollen perusteita kohteen ehdottomaan suojeluun ei tällä hetkellä ole. Vanhaa paloasemaa ei nähdä mahdolliseksi suojella. Rakennuksen kunto on tehtyjen kuntotarkastusten perusteella sellainen, ettei edellytyksiä suojelulle ole katsottu olevan.

2. Mieli-pide 29.10.2022

Mielipiteessä vaaditaan, että Päivölän tilan lounaiskulmasta luoteiskulmaan ulottuvaa metsäkaistaletta ei hakata eikä alueelle rakenneta taloja tai vapaa-ajan asuntoja, koska rakentaminen katkaisee liito-oravan kulureitin Peltoniemen elinpiiristä pohjoiseen. Ulkoilureittiä Päivölän kiinteistöllä välillä venesatama-Niemenpappilantie pidetään asumisviihtyisyyden heikentymisenä ja ko. reitin toteuttamista vastustetaan.

Vastine:

Mielipiteessä mainitut tilat Päivölä RN:o 25:12 ja Päivärinne RN:o 8:39 eivät sisälly nyt laadittavaan asemakaava-alueeseen. Viitatu uudet pienimuotoiset asuinalueet on osoitettu voimassa olevassa kirkonkylän osayleiskaavassa kyseisille tiloille. Niiden mahdollisen toteuttamisen ensisijaisesti ratkaisevat alueen maanomistajat. Niiden mahdollista toteuttamista ei käsitellä tässä kaavahankkeessa. Satama-alueen taustalle ohjeellisena osoitettu ulkoilureitti ei vaaranna Peltoniemen alueen liito-oravien liikkumista.

3. Pohjois-Savon luonnonsuojelupiirin mielipide 31.10.2022

Kaavin kunnan kirkonkylän asemakaavan päivittämisessä 2022 olisi tullut huomioida liito-oravien mahdolliset pesäpuut (lisääntymisalueet) sekä papanapuut Kirkonkylän eteläosassa Peltoniemen Päivölän alueella. Lisääntymispuut ja papanapuut pitäisi kartoittaa uudestaan, sillä pesäpuita nyt voi olla useampia kuin 2017 tehdyssä kartoituksessa on havaittu ja ne voivat olla alueen eri kohdissa.

Siitä syystä Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri yhtyy edellisessä kohdassa 2 esitettyyn mielipiteeseen 29.10.2022 AP- alue Päivölän tilan lounaiskulmassa. Mekin edellytämme, että Päivölän tilan lounaiskulmasta luoteiskulmaan ulottuvaa metsäkaistaletta ei saa hakata eikä alueelle saa kaavoittaa eikä rakentaa taloja tai vapaa-ajan asuntoja, koska rakentaminen katkaisee liito-oravan kulkureitin Peltoniemen elinpiiristä pohjoiseen.

Vastine:

Tässä mielipiteessä viitatus 2 .mielipiteen esittäjien tilat Päivölä RN:o 25:12 ja Päivärinne RN:o 8:39 eivät sisälly nyt laadittavaan asema-alueeseen. Viitatus uudet pienimuotoiset asuinalueet on osoitettu voimassa olevassa kirkonkylän osayleiskaavassa kyseisille tiloille. Niiden mahdollisen toteuttamisen ensisijaisesti ratkaisevat alueen maanomistajat. Niiden mahdollista toteuttamista ei käsitellä tässä kaavahankkeessa. Satama-alueen taustalle ohjeellisena osoitettu ulkoilureitti ei vaaranna Peltoniemen alueen liito-oravien liikkumista.